

มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา

Course Specification

0101341 ภาวะผู้นำและการเปลี่ยนแปลงองค์การ

LEADERSHIP AND ORGANIZATION TRANSFORMATION

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการจัดการทรัพยากรมนุษย์

สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2565

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน และคำอธิบายรายวิชา

0101341 ภาวะผู้นำและการเปลี่ยนแปลงองค์การ

3(2-2-5)

LEADERSHIP AND ORGANIZATION TRANSFORMATION

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ อำนาจและการใช้อำนาจ รูปแบบของผู้นำ บทบาทของผู้นำ การเปลี่ยนแปลงองค์การ กระบวนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาองค์การ เทคนิคและเครื่องมือที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาองค์การ การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงและวิธีการจัดการความขัดแย้งอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลง

Theoretical concepts of leadership; power and authority, leadership styles, the role of a leader in organizational change; organizational change and development process, organizational change and development techniques and tools; change resistance and management of conflicts; hands-on analysis of organizational development

2. ประเภทของรายวิชา

- ☐ ศึกษาทั่วไป
- ☐ วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน
- ☒ วิชาเอกบังคับ
- ☐ วิชาเอกเลือก
- ☐ วิชาโท
- ☐ วิชาเลือกเสรี

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ดร. นวิทย์ เอ็มเอก

อาจารย์ผู้สอน ดร. นวิทย์ เอ็มเอก

4. ปีการศึกษา/ ภาคการศึกษา/ กลุ่มผู้เรียน

2568/ 2

S101

5. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยทักษิณ

6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

7 พ.ย. 68

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้/มีความสามารถ/สมรรถนะที่ต้องการด้านต่าง ๆ

1.1 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ อำนาจและการใช้อำนาจ รูปแบบของผู้นำ บทบาทของผู้นำและผู้ใต้บังคับบัญชา

1.2 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดหลักการจูงใจ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน และสามารถประยุกต์ใช้ทฤษฎีจูงใจเพื่อโน้มน้าวพฤติกรรมของผู้ตามในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

1.3 เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้และทักษะการเป็นผู้นำ และสามารถประยุกต์ความรู้ให้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

พัฒนาความรู้และทักษะการเป็นผู้นำ เพื่อให้ศึกษามีแนวทางในการพัฒนาตนเองและประยุกต์ใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพได้

หมวดที่ 3 ลักษณะการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

ภาคบรรยาย	ภาคปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
2 จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ x 15 สัปดาห์	2 จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ x 15 สัปดาห์	5 จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ x 15 สัปดาห์

คำชี้แจง : ภาคการศึกษาคิดเป็นไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์และช่องทางที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

3 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ โดยติดต่อนัดหมายเข้าพบ ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ/ ช่องทางออนไลน์

หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนการสอนสื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
1	- แนะนำรายวิชา อธิบายวิธีการเรียนการสอน กิจกรรมประกอบการเรียนและวิธีการประเมินผล	2	2	กิจกรรมการเรียนการสอน 1. ทำความเข้าใจประมวลรายวิชา เนื้อหาในรายวิชา ความมุ่งหมายในการศึกษา กระบวนการเรียนการสอนตามแผนการแนวทางการเรียนการสอน เกณฑ์การวัดและประเมิน 2. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและร่วมอภิปรายในประเด็นต่างๆ 3. การเรียนการสอนแบบ Active Learning สื่อและอุปกรณ์ 1. ประมวลการสอนและแผนการสอน 2. Power point 3. TSU MOOC	อ.ดร.นวิทย์ เอ็มเอก
2	- ความหมายของผู้นำและภาวะผู้นำ - คุณลักษณะของผู้นำ - รูปแบบของผู้นำ	4	-	กิจกรรมการเรียนการสอน 1. บรรยาย 2. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและร่วมอภิปรายในประเด็นต่างๆ 3. การเรียนการสอนแบบ Active Learning ฝึกปฏิบัติ ภาวะผู้นำ กิจกรรมที่ 1 4. การเรียนการสอนแบบ Active Learning ฝึกปฏิบัติ ภาวะผู้นำ กิจกรรมที่ 2 สื่อและอุปกรณ์ - Power point - TSU MOOC	อ.ดร.นวิทย์ เอ็มเอก

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนการสอนสื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
3	- อำนาจ แหล่งของอำนาจและ กระบวนการใช้อำนาจ	4	-	กิจกรรมการเรียนการสอน 1. บรรยาย 2. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและ ร่วมอภิปรายในประเด็นต่างๆ 3. การเรียนการสอนแบบ Active Learning ฝึกปฏิบัติ ภาวะผู้นำ กิจกรรมที่ 3 4. การเรียนการสอนแบบ Active Learning ฝึกปฏิบัติ ภาวะผู้นำ กิจกรรมที่ 4 สื่อและอุปกรณ์ - Power point - TSU MOOC	อ.ดร.นวิทย์ เอ็มเอก
4	- การพัฒนาภาวะผู้นำ	4	-	กิจกรรมการเรียนการสอน 1. บรรยาย 2. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและ ร่วมอภิปรายในประเด็นต่างๆ 3. การเรียนการสอนแบบ Active Learning ฝึกปฏิบัติ ภาวะผู้นำ กิจกรรมที่ 5 4. การเรียนการสอนแบบ Active Learning ฝึกปฏิบัติ ภาวะผู้นำ กิจกรรมที่ 6 สื่อและอุปกรณ์ - Power point - TSU MOOC	อ.ดร.นวิทย์ เอ็มเอก
5	- ผู้นำและมนุษยสัมพันธ์ในองค์กร - บทบาทหน้าที่ของผู้นำ	4	-	กิจกรรมการเรียนการสอน 1. บรรยาย 2. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและ ร่วมอภิปรายในประเด็นต่างๆ 3. การเรียนการสอนแบบ Active Learning ฝึกปฏิบัติ ภาวะผู้นำ กิจกรรมที่ 7	อ.ดร.นวิทย์ เอ็มเอก

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนการสอนสื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
				4. การเรียนการสอนแบบ Active Learning ฝึกปฏิบัติ ภาวะผู้นำ กิจกรรมที่ 8 สื่อและอุปกรณ์ - Power point - TSU MOOC	
6	- แนวคิดภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ - แนวคิดภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม - แนวคิดผู้นำเชิงสถานการณ์	4	-	กิจกรรมการเรียนการสอน 1. บรรยาย 2. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและ ร่วมอภิปรายในประเด็นต่างๆ 3. การเรียนการสอนแบบ Active Learning ฝึกปฏิบัติ ภาวะผู้นำ กิจกรรมที่ 9 สื่อและอุปกรณ์ - Power point - TSU MOOC	อ.ดร.นวิทย์ เอ็มเอก
7	- แนวคิดผู้นำการเปลี่ยนแปลง - กลุ่ม ภาวะผู้นำและผู้ตามในองค์กร	4	-	กิจกรรมการเรียนการสอน 1. บรรยาย 2. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและ ร่วมอภิปรายในประเด็นต่างๆ สื่อและอุปกรณ์ - Power point - TSU MOOC	อ.ดร.นวิทย์ เอ็มเอก
8	- แนวคิดเกี่ยวกับการจูงใจ - ทฤษฎีเชิงเนื้อหาสาระ - ทฤษฎีเชิงกระบวนการ	4	-	กิจกรรมการเรียนการสอน 1. บรรยาย 2. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและ ร่วมอภิปรายในประเด็นต่างๆ สื่อและอุปกรณ์ - Power point - TSU MOOC	อ.ดร.นวิทย์ เอ็มเอก
9	สอบกลางภาค				
10-16	กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning		28	1. นิสิตออกแบบโครงการโดยการ ดำเนินงานใช้เทคนิค PDCA 2. อาจารย์ให้คำปรึกษาและติดตาม ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน	อ.ดร.นวิทย์ เอ็มเอก

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนการสอนสื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
				3. อาจารย์นิเทศการดำเนินงาน ของนิสิต 4. นิสิตนำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ Active Learning	
17	สอบปลายภาค				
18					
รวม		30	30		

กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning
รายวิชา 0101341 : ภาวะผู้นำและการเปลี่ยนแปลงองค์การ

กิจกรรมที่ 1

ชื่อกิจกรรม : การสื่อสารอย่างผู้นำ

รูปแบบกิจกรรม : การฝึกทักษะการพูดการนำเสนอให้แก่นิสิต โดยให้นิสิตหาหนังสือเกี่ยวกับการบริหาร
ภาวะผู้นำที่นิสิตสนใจ อ่านและสรุปเนื้อหา มาพูดให้เพื่อนฟังหน้าชั้น ใช้เวลาคนละประมาณ 3-4 นาที โดยแบ่ง
พูดหน้าชั้นวันละ 5-6 คน

วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนาทักษะการพูดการนำเสนอให้แก่นิสิต

กิจกรรมที่ 2

ชื่อกิจกรรม : คุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์

รูปแบบกิจกรรม : ให้นิสิตแบ่งกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้นำที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ มี
ขั้นตอนดังนี้

- 1) แบ่งกลุ่มและให้นิสิตแต่ละคนเขียนคุณลักษณะของผู้นำที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์คนละ 1 ข้อ
- 2) ให้นำกลุ่มอภิปรายและหาข้อสรุปร่วมกันว่าจะเสนอคุณลักษณะของผู้นำที่พึงประสงค์และไม่พึง
ประสงค์ข้อไหนหน้าชั้นเรียน
- 3) ให้นำเสนอหน้าชั้นเรียนและอธิบายว่าทำไมจึงเลือกคุณลักษณะของผู้นำที่พึงประสงค์และไม่พึง
ประสงค์ดังกล่าว
- 4) สรุปความคิดเห็นของนิสิตทั้งหมด

วัตถุประสงค์ : เพื่อวิเคราะห์และระดมสมองค้นหาคุณลักษณะของผู้นำที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์

กิจกรรมที่ 3

ชื่อกิจกรรม : โต้วาที

รูปแบบกิจกรรม : ให้นิสิตแบ่งกลุ่มและโต้วาทีในญัตติที่นิสิตสนใจ

วัตถุประสงค์ : เพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์และปฏิภาณไหวพริบในการโต้ตอบสถานการณ์เฉพาะหน้า

กิจกรรมที่ 4

ชื่อกิจกรรม : การพัฒนาภาวะผู้นำ

รูปแบบกิจกรรม : เป็นการพัฒนาภาวะผู้นำของนิสิต โดยให้นิสิตศึกษาประวัติผู้นำที่ตนเองสนใจ ค้นหา

คุณลักษณะที่ทำให้ผู้นำคนนั้นประสบความสำเร็จ

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้นิสิตมีแบบอย่างการเป็นผู้นำที่ดีในแบบที่นิสิตสนใจ

กิจกรรมที่ 5

ชื่อกิจกรรม : บุคลิกภาพผู้นำ

รูปแบบกิจกรรม : ฝึกกิจกรรมบุคลิกภาพผู้นำ การรับประทานอาหารโต๊ะสากล ณ โรงแรม

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้นิสิตฝึกบุคลิกภาพผู้นำ การรับประทานอาหารโต๊ะสากล

กิจกรรมที่ 6

ชื่อกิจกรรม : วิเคราะห์ตนเอง

รูปแบบกิจกรรม : เป็นพัฒนาภาวะผู้นำของนิสิต โดยเรียนรู้จากตัวอย่าง เช่น ผู้นำที่ชื่นชอบ มีขั้นตอน ดังนี้

1) List คุณลักษณะผู้นำที่มีประสิทธิภาพลงในกระดาษ A4 เพื่อเป็น Role Model ของตนเอง

2) ประเมินตนเองและออกแบบแนวทางการพัฒนาตนเองเขียนลงในกระดาษ A4

วัตถุประสงค์ : เพื่อค้นหาแนวทางในการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำของนิสิตแต่ละคน

กิจกรรมที่ 7

ชื่อกิจกรรม : จริยธรรมของผู้นำ

รูปแบบกิจกรรม : ให้นิสิตดูคลิปวิดีโอและวิเคราะห์ภาวะผู้นำจากคลิปวิดีโอ มีขั้นตอนดังนี้

1) เปิดคลิปวิดีโอ “11 การ์ตูน มดทำงานเป็นทีม”

2) แบ่งกลุ่มและวิเคราะห์ภาวะผู้นำในประเด็น

1) ถ้าหากท่านเป็นผู้นำท่านจะทำอะไรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

2) ให้ตัวแทนนิสิตนำเสนอข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์หน้าชั้นเรียนและอภิปรายร่วมกัน

วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาจริยธรรมที่ควรมีในตัวผู้นำ

กิจกรรมที่ 8

ชื่อกิจกรรม : ปลุกป่าบำเพ็ญประโยชน์

รูปแบบกิจกรรม : กิจกรรมปลูกป่าชายเลน ณ สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลน ที่ 34 (ตำมะลัง สตูล) โดยเป็นความร่วมมือกับสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 34 (ตำมะลัง สตูล) อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ในการบรรยายให้ความรู้แก่นิสิตเกี่ยวกับความสำคัญของป่าชายเลนและร่วมกันอนุรักษ์ป่าชายเลนโดยการปลูกป่าในเขตพื้นที่อนุรักษ์ ณ สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลน ที่ 34 (ตำมะลัง สตูล)

วัตถุประสงค์ : เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา อีกทั้งเป็นการปลูกจิตสำนึกต่อสาธารณะ ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ ความรับผิดชอบต่อสังคม และส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตจิตอาสาแก่นิสิต

กิจกรรมที่ 9

ชื่อกิจกรรม : ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม

รูปแบบกิจกรรม : แบ่งกลุ่มให้นิสิตคิดกิจกรรมสั้นทางการเพื่อพัฒนาการทำงานเป็นทีม นำเสนอ และส่งเอกสารเป็นรายงาน

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้นิสิตฝึกทักษะการเป็นผู้นำและรู้จักการทำงานเป็นทีม มีความรักความสามัคคีต่อกัน

2. แผนพัฒนาประสิทธิภาพรายวิชา (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา
- ☒ 2. จัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ องค์กร หรือหน่วยงาน
- ☐ 3. จัดการเรียนรู้เชิงรุก
- ☒ 4. รายวิชาส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการของผู้เรียน
- ☐ 5. รายวิชาก่อให้เกิดนวัตกรรมของผู้เรียน โดยมีหนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงาน
- ☐ 6. จัดการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ (online) ร่วมกับ ในที่ตั้ง (on-site)
- ☒ 7. มีการพัฒนาสื่อการสอนแบบออนไลน์โดยผ่าน TSU MOOC
- ☒ 8. เปิดเผยคะแนนเก็บก่อนการสอบปลายภาค
- ☒ 9. ส่งระดับขึ้นตามเวลาที่กำหนด โดยไม่มีข้อผิดพลาด
- ☐ 10. มีการทวนสอบรายวิชาในระบบของคณะฯ
- ☐ 11. อื่น ๆ ระบุ

3. แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับ	หัวข้อเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	คะแนน
1	การมีส่วนร่วม	สังเกตจากพฤติกรรมนิสิต	ตลอดภาคการศึกษา	10
2	รายงานเดี่ยว รายงานกลุ่ม และกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning	ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม และการทำงาน	ตลอดภาคการศึกษา	40
3	สอบกลางภาค	สอบกลางภาค	สัปดาห์ที่ 10	20
4	สอบปลายภาค	สอบปลายภาค	สัปดาห์ที่ 16-17	30
คะแนนรวม				100

วิธีการตัดเกรด ☒ อิงเกณฑ์ (FIX-Rate)
☐ อิงกลุ่ม (T-Score)

การกำหนดช่วงคะแนนของเกรด

เกรด	A	B+	B	C+	C	D+	D	E/F
ช่วงคะแนน	≥80	≥75	≥70	≥65	≥60	≥55	≥50	≥0

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา เอกสารหลัก และข้อมูลสำคัญ

รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2541). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมสาร.

พิมพ์ใจ โอภาณรักษ์ธรรม. (2542). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2548). ภาวะผู้นำ ทฤษฎีและปฏิบัติ : ศาสตร์และศิลป์สู่ความเป็นผู้นำที่สมบูรณ์. กรุงเทพฯ: วิรัตน์ เอ็ดดวูเคชั่น.